

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A
PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN: COREGRAFIE

2015

PREZENTARE

Prezenta tematică vine în ajutorul cadrelor didactice pentru actualizarea cunoștințelor de specialitate și de pedagogie și pentru racordarea acestora la probleme reformei învățământului din România.

Această programă își propune ca prin temele de specialitate să servească șlefuirii personalității creatoare a profesorului din cadrul ariei curriculare arte-specialitatea coregrafie, să ducă la îmbunătățirea competențelor specifice profesiei în conformitate cu unitățile de competență generală pentru profesia de cadru didactic.

Programa de față se adresează profesorilor din învățământul preuniversitar care desfășoară activități didactice în cadrul diferitelor discipline din cadrul ariei curriculare arte, specialitatea coregrafie și urmărește:

- consolidarea pregătirii de specialitate corespunzătoare competenței didactice, a profesorului de coregrafie;
- actualizarea bazei teoretice și practice privitoare la aspectele didactice fundamentale care se leagă de realizarea educației artistice în învățământul general și de specialitate;
- corelarea conținuturilor de specialitate cu planul cadru și curriculumul național în vigoare;
- rezolvarea problemelor de didactică în procesul de învățământ coregrafic – predare, învățare, evaluare la diferite specialități, ținând cont de ciclurile curriculare dar și de nivelul aptitudinilor artistice ale elevilor;
- dezvoltarea capacităților de interpretare intra și interdisciplinare a conținuturilor și de formare a unei culturi curriculare;
- valorificarea conținuturilor disciplinei prin construirea unui demers didactic modern, prin proiectare structurată, prin organizarea unor activități de învățare centrate pe nevoile și interesele elevilor, care să faciliteze învățarea eficientă de către elevi, a conținuturilor specifice disciplinei; dezvoltarea capacităților de evaluare a cunoștințelor și deprinderilor dobândite de elevi cu ajutorul întregului set de instrumente și tehnici de evaluare și reglarea demersului didactic pe baza interpretării informațiilor oferite de rezultatele evaluării.

COMPETENȚE GENERALE

Datorită caracterului preponderent practic al disciplinelor coregrafice, profesorul trebuie să demonstreze că are capacitatea de a parcurge procesul instructiv- educativ la un nivel artistic convingător. Pentru a realiza transferul deprinderilor artistice, în cadrul căruia se obține modelarea intenționată a personalității elevului ca viitor consumator de artă sau viitor balerin, cadrul didactic trebuie să utilizeze forța educativă a exemplului personal.

Conținuturile puse la dispoziție de prezenta programă propun profesorului care predă una dintre disciplinele din specialitatea coregrafie să facă, prin intermediul examenului de definitivare, dovada faptului că se preocupă temeinic de perfecționarea continuă a prestației sale didactice. Se înlătură astfel posibile cazuri de degradare în timp a capacităților artistice-interpretative ale cadrelor didactice, constituind totodată o garanție a profesionalismului în învățământul artistic.

Prezenta programă este valabilă și pentru absolvenții aparținând minorităților naționale și urmărește ca profesorul să aibă competențe de:

- a deschide un câmp vast de experimentare, de descoperire și de autocunoaștere, de cunoaștere și inter-relaționare umană;
- a-i introduce pe elevi în studiul artelor spectacolului;
- a opera cu elemente de limbaj de specialitate în abordarea creațiilor artistice din sfera artelor spectacolului;
- investigare istorico-stilistică și structurală a fenomenului coregrafic, cunoașterea conținuturilor artistice, științifice și didactice ale disciplinelor din domeniul artelor spectacolului.

COMPETENȚELE SPECIFICE

În procesul de predare- învățare- evaluare cadrul didactic trebuie să fie capabil:

- să cunoască conținuturile științifice ale disciplinei și să opereze corect și adecvat cu limbajul specific necesare praxisului coregrafic școlar;
- să opereze cu analogii stilistice și creative între arte, în perspectivă interdisciplinară, ca o unitate a competenței de specialitate în plan teoretic;
- să motiveze elevii/ elevul în/ pentru formarea deprinderilor și aptitudinilor specifice;
- să utilizeze și să dezvolte valențele creative ale elevilor/ elevului în lecția de dans;
- să aibă capacitatea de a construi demersuri didactice interactive și să-și adapteze strategiile didactice la conținuturi;
- să utilizeze documentele școlare reglatoare în spiritul principiilor didactice în specialitatea respectivă, pentru aplicarea adecvată a programei școlare în vederea unui demers didactic eficient;
- să posede o gândire critică privitoare la creațiile coregrafice, având o atitudine reflexivă asupra dansului, precum și disponibilitatea de a transfera în viața socială valori estetice, ca alternative la manifestările de tip kitsch.
- să dețină capacitatea de a comunica cu clasa /elevul.
- capacitatea de a funcționa ca element integrator al valorilor culturale în comunitatea locală și națională.

COMPETENȚE TRANSVERSALE

- proiectarea, organizarea, desfășurarea și evaluarea unui eveniment artistic;
- aplicarea tehnicilor de muncă eficientă într-o echipă multidisciplinară pe diverse paliere ierarhice;
- autoevaluarea nevoii de formare profesională în scopul inserției și adaptabilității la cerințele locului de muncă.

TEMATICA DE SPECIALITATE

I. ISTORIA BALETULUI

A. Istoria baletului universal

1. Dansul în Antichitate
 - 1.1. Dansul ritual și ceremonial în Grecia antică.
 - 1.2. Dansul în Roma antică. Forme de manifestare.
2. De la divertismentele dansante la opera - balet
 - 2.1. „Ballet comique de la reine”.
 - 2.2. Comedia – balet. Tragedia – balet. Opera balet.
 - 2.3. Prima academie de dans – Franța lui Ludovic al XIV-lea.
3. Nașterea și fundamentarea baletului
 - 3.1. J.G.Noverre – „Scrisori despre dans și balet”- Concepția neoclasică asimilată în teoria baletului de acțiune sau baletului pantomimă.
 - 3.2. Principiile fundamentale ale esteticii lui J.G.Noverre
4. Baletul în epoca romantică
 - 4.1. Caracteristicile baletului romantic.
 - 4.2. Caracteristicile stilului de dans al balerinelor romantice (Maria Taglioni, Fanny Elssler, Carlotta Grisi, Lucile Grahn, Fanny Cerrito).
 - 4.3. Structura muzical-literar-coregrafică a spectacolului de balet în Romanticism în viziunea coregrafilor Filippo Taglioni, Jean Coralli, Jules Perrot, Joseph Mazilier, Arthur Saint-Leon, Marius Petipa, Lev Ivanov.
5. „Baletul ruse” – revoluționarea concepției spectacologice a spectacolului de balet
 - 5.1. „Stagiunile ruse” ale lui Serghei Diaghilev.
 - 5.2. Relația compozitor-coregraf-dansator-scenograf în viziunea creatorilor: Mihail Fokin, Vaslav Nijinski, Leonid Massine, Bronislava Nijinska, .
 - 5.3. Noua estetică a coregrafiei clasice – George Balanchine, Serge Lifar .
6. Precursorii modernismului
 - 6.1. Inovațiile scenice și ale limbajului coregrafic. Coregrafi reprezentativi- Loie Fuller, Isadora Duncan, Ruth St. Denis, Ted Shawn.
7. Expresionismul german
 - 7.1. Rudolf van Laban – Teoretician și precursor al dansului contemporan.
 - 7.2. Dansul fără muzică și gestul simbolic - Mary Wigman.
 - 7.3. Tanztheater- Actualitatea demersului coregrafic al lui Kurt Joos.
 - 7.4. Continuatori ai esteticii expresioniste și ai Tanztheater – Pina Bausch, Susanne Linke, Gerhard Bohner.
8. Dansul modern și contemporan american
 - 8.1. Fondatori ai dansului modern american – Martha Graham, Doris Humphrey, Jose Limon, Lester Horton.
 - 8.2. Abstracționismul în dans – Merce Cunningham, Alwin Nikolais.
 - 8.3. Noua viziune despre dans impusă de mișcarea de la Judson Church.
 - 8.4. Caracteristicile coregrafiei contemporane. Reprezentanți
9. Dansul contemporan european
 - 9.1. Spectacolul coregrafic – Teatru total. Maurice Béjart.
 - 9.2. Caracteristicile coregrafiei contemporane europene – Franța, Olanda, Anglia.

B. Istoria baletului românesc

1. Baletul în România
 - 1.1. Floria Capsali, fondatoare a spectacolului coregrafic românesc de inspirație folclorică.
 - 1.2. Prima companie independentă de balet-Compania Oleg Danovski din Constanța (repertoriu românesc și universal).
 - 1.3. Învățământul coregrafic românesc – tradiție, actualitate, perspective.
 - 1.4. Coregrafi, interpreți și pedagogi români de renume care activează pe ~~marile~~ scene și în școlile de balet internaționale.
 - 1.5. Evoluția dansului contemporan în România

NOTĂ:

Temele pentru istoria baletului sunt comune pentru toate specializările din aria curriculară coregrafie

II. DIDACTICA SPECIALITĂȚII (specializarea dans clasic, contemporan, românesc și de caracter)

1. Metode de dezvoltare a aptitudinilor fizice ale elevilor în primul an de studiu al dansului clasic.
1. Plasamentul corporal specific dansului clasic și metode de dezvoltare a aptitudinilor fizice ale elevilor în primul an de studiu .
2. Specificul lecției de dans(clasic, contemporan, caracter, românesc).
3. Modalități de combinare a elementelor fundamentale ale tehnicii dansului(clasic, contemporan, caracter, românesc), pentru formarea și dezvoltarea memoriei kinestezice a elevilor.
4. Rolul disciplinelor complementare în stimularea creativității elevilor în liceele de coregrafie.
5. Structura lecției de antrenament în dansul clasic (contemporan, caracter, românesc) .
7. Rolul exercițiilor de la bară în însușirea tehnicii dansului (clasic, contemporan, caracter, românesc).
8. Rolul celor două componente semnificative(adagio și allegro) în studiul dansului.
9. Elemente de virtuozitate în studiul dansului clasic(contemporan, caracter, românesc) .
10. Forme de turaj și pregătirea lor.
11. Importanța elementelor fundamentale (plie,battement tendu) în studiul dansului clasic(contemporan, caracter, românesc) .
13. Rolul pașilor de legătură în lecția de dans clasic (contemporan, caracter, românesc).
14. Studiul port de bras-urilor. Expresivitatea .
15. Rolul și eficiența observației în lecția de dans (clasic, contemporan, caracter, românesc).Metode de evaluare specifice.

Notă:

Toate temele prezentate pot fi tratate în funcție de specialitatea candidatului și vor cuprinde exemple din practica personală.

BIBLIOGRAFIE DE SPECIALITATE

1. Banes, Sally, *Terpsichore in Sneakers, Post /Modern Dance*, Wesleyan University Press, 1987
 2. Bejat, Marian , *Ce este talentul?* Editura științifică și enciclopedică, București 1967
 3. Caraman, Fotea, Daniela și Constantinescu, Grigore, *Fascinația dansului*, dicționar de balet, Ed. Muzicală, București, 2008
 4. Bourcier, Paul, *Histoire de la Danse*, Edition du Seuil, Paris, 1994
 5. Cardenes, Antonio Pita, *Gelu Barbu, ritmul sentimentelor*, Cartea Românească, București, 2004
 6. Cassou, J., *Panorama artelor contemporane*- Ed. Meridiane, București 1983
 7. Constantinescu, Marian, *Dirijorul de lebede*, Ed. Muzicală, 1989
 8. Cursaru, Lucian, *Argonauții marilor iubiri*, Ed. Muzicală, București, 1987
 9. Cursaru, Lucian, *Paravan cu iriși*, Ed. Muzicală, București, 1984
 10. Dumitrescu, M., *Amintiri despre Floria Capsali*, Ed. Muzicală, București 1985
 11. Duncan, Isadora, *Viața mea*, Ed. Editex, București, 1993
 12. Ginot, Isabelle, Michel, Marcelle, *La dans au XX siecle*, Larousse, 2002 Montreal
 13. Lapșina, N., *Mir Iskusstva*, Ed. Meridiane, 1980
 14. Lesschaeve, Jacqueline, *TheDancer and the Dance - Merce Cunningham*, New York, 1985
 15. Negry, Gabriel, *Codex Choreic. Sinteze coregrafice comentate*, Ed. Little Star Impex,
 16. Noverre, Jean-Georges, *Scrisori despre dans și balet*, Ed. Muzicală, București, 1967
 17. Pandolfi, V., *Istoria teatrului universal*,- Ed. Meridiane, București 1971
 18. Hazan, Fernand, *Dictionnaire du Ballet Moderne*, SPADEM, Paris, 1957
 19. xxx *Terminologia dansului clasic* - Ed. Amphora, Paris 1987
 20. Sava, I., Constantinescu , G., *Ghid de balet*, Ed. Muzicală, 1987
 21. Tatkiewicz, W., *Istoria esteticii*, Ed. Meridiane, București 1978
 22. Urseanu, Tilde, Ianegic, Ion , *Istoria baletului*, Ed. Muzicală, 1967
 23. Valery, Paul, *Degas. Dans. Desen*, Ed. Meridiane, 1968
 24. Vartolomei, Luminița, *Soclu pentru efemeride*, Ed. Muzicală, București, 1992
 25. Vatașianu, V., *Istoria artei europene*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1967.
- * * * - Alte cursuri, prelegeri și studii de specialitate multiplicat în cadrul universităților, academiilor și facultăților de artă.

DIDACTICA SPECIALITĂȚII

1. Cohan, Robert - *La danse, l'atelier de la danse*, Ed. Robert Lafont, S.A., Paris,1986.
2. Kostrovițkaia, Vera, *100 de ore de dans clasic*, Leningrad, 1981
3. Lifar, Serge, *Le Manifeste du Choregraphe*, Paris, 1935
4. Tarasov, Nikolai, *Dans clasic*, Ed. Iskusstva, 1971
5. Tarasov, N.I. și alții - *Metoda antrenamentului clasic*, Ed. de Stat „Arta”, Moscova,1940.
6. Vasilescu, T. Tita, S., *Folclor coregrafic românesc* – tipărit sub egida Consiliului Culturii, București, 1972

7. Vaganova, Agripina - *100 de lecții de dans clasic*, Iskustovo, Leningrad-Moscova, 1958.
8. Wigman, M ,*The Language of dance*, Londra, 1966
9. Zațepina, Klimov, Richter, *Dansul popular scenic*, Ed. Iskustva 1976

NOTĂ:

Sunt obligatorii documentele școlare reglatoare în vigoare: planuri-cadru, programe școlare, programele pentru examenele și evaluările naționale și manualele cuprinse în Catalogul manualelor școlare, valabile în învățământul preuniversitar în anul susținerii examenului.

Programa pentru examenul de definitivare al profesorilor în specialitatea COREGRAFIE a fost corelat cu programa de concurs pentru ocuparea posturilor/catedrelor vacante din școli și licee de artă.

Prezentele modificări au fost operate în cadrul întâlnirii de lucru a Comisiei Naționale de Specialitate pentru Învățământul vocațional-artistic, București 1-2 octombrie 2015.